

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ДЗ "ДНІПРОПЕТРОВСЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ МІНІСТЕРСТВА
ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ"

Кафедра мовної підготовки

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ
ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ**

матеріали міжвузівської науково-практичної конференції

Дніпро
2018

Редакційна колегія:

д. філол. н., проф. **Т.В. Філат** (відп. ред.)

к. філол. н., викл. **М.С. Киричок**

к. філол. н., ст. викл. **Н.О. Слюсар**

к. філол. н., ст. викл. **К.Ю. Перинець**

к. філол. н., ст. викл. **Н.О. Москаленко**

к. філол. н., ст. викл. **Н.В. Кузнецова**

к. філол. н., викл. **І.С. Лощінова**

викладач **К.О. Саржинська**

Актуальні проблеми навчання іноземних студентів. Матеріали міжвузівської науково-практичної конференції. – Дніпро, 2018. – 180 с.

Збірник містить матеріали міжвузівської науково-практичної конференції. Розглядаються актуальні проблеми навчання іноземних студентів, а також питання методики викладання російської, латинської та іноземних мов у вищій школі.

Для спеціалістів-філологів, викладачів вищих навчальних закладів, аспірантів, студентів-філологів.

Усі матеріали друкуються в авторській редакції.

жизни Гая Юлия Цезаря скажут его соотечественники: *Vitae brevis est cursus, gloria sempiternus* ("Жизнь коротка, но слава довговечна").

Буренко Д.Ю., Жукова Д.С., Апоненко І.М.

ДЗ "Дніпропетровська медична академія МОЗ України"

ЛАТИНСЬКА МОВА В ЗАКЛИНАННЯХ

(на матеріалі збірки книг Дж. Роулінг "Гаррі Поттер")

Латинь пов'язана з магією з давніх часів. Одним із найдавніших тестів латинською мовою був магічний текст. Йдеться про так звані "Дуєнові написи", або "Написи Дуєноса". У 1880 році в Римі, біля пагорба Квірінала, були знайдені три з'єднані між собою глиняних посудини. На них і були нанесені ці написи. Слова та букви на посудинах настільки відрізнялися від класичної латини, що дослідники довгий час сумнівалися в тому, що знахідка дійсно відноситься до давньоримської епохи. А вже тлумачень написів було зроблено кілька десятків.

У книгах відомої письменниці Джоан Роулінг про Гаррі Поттера достатньо часто вживається магічний текст і наводиться чимало заклинань, що мають латинське чи грецьке походження. Треба відзначити, що не всі заклинання, складені Джоан Роулінг, точно відповідають латинським словам. Часто латинське коріння постає в зміненому вигляді, має неправильні з точки зору граматики закінчення. Особливо слід відзначити часте вживання авторкою четвертої дієвідміни дієслів. Завдяки чому дієслова першої особи отримують характерне відмінюване закінчення **-io** замість **-o** (наприклад, *impreio* замість *impero* і т.п.).

Серед заклинань, що представляють собою правильні латинські вислови, можна виділити такі типи:

1. Дієслово у формі першої особи однини теперішнього часу: *Accio, Confundo, Deprimo, Diffindo* і ін.

2. Дієслово + додаток: *Expecto Patronum, Protego Totalum, Repello Muggletum*.

3. Дієслово у формі імперативу другої особи: *Flagrate*.

4. Дієслово + додаток: *Libera corpus, Finite Incantatem*.

Наведемо невеликий етимологічний словник заклинань:

1. Alohomora – це заклинання, що відкриває замки. Походження невідоме. Зазвичай пояснюється як поєднання гавайського слова *aloha* "прощай" і латинського *mora* "уповільнення, зупинка, пауза".

1. Avada Kedavra – зловісне заклинання, що відіграло важливу роль у книгах про Гаррі Поттера. У вбивчому заклинанні явно відчувається вплив слова *abra cadavra* і латинського слова *cadaver* "труп". У латинській мові слово *abracadabra* вперше використав римський лікар Квінт Серен Саммонік у "Медичній книзі". У середні віки слово *abra cadavra* часто використовували в якості написів на амулетах і в магічних текстах.

2. Avis – заклинання, що викликає зграю птахів. Від латинського *avis* "птах".

3. Crucio – заклинання, що заподіює біль. Походить від латинського слова *cruх* "хрест", або від *cruciatus* "схрещений".

4. Evanesco – змушує об'єкт зникнути. З латинського *evanesco* "зникаю, пропадаю".

5. Expecto Patronum – заклинання, що викликає захисника, який рятує від дементорів. Від латинського *expecto* "чекаю". *Patronum* форма знахідного відмінка від *patronus* "захисник, покровитель".

6. Expelliarmus – заклинання, що роззброює противника. З латинського *expello* "виганяю, відштовхую", *arma* "зброя". Повного латинського аналога немає, відповідне дієслово – *disarmo, disarmare*.

7. *Finite Incantatem* – заклинання, що нейтралізує дію інших заклинань або їхні результати. Від латинського *finio* "закінчую" та *incantatio* "заклинання, магічна формула".

8. *Geminio* – заклинання, що утворює копії різних об'єктів. Від латинського *geminio* "подвоюю".

9. *Incendio* – заклинання, що викликає полум'я. Від латинського *incendo* "запалюю", *incendiosus* "пекучий".

10. *Lumos* – заклинання, що створює невелике джерело світла на кінчику чарівної палички, можливо, з латинського *lumen* "світло".

11. *Morsmordre* – заклинання, що викликає знак смерті. Від латинського *mors* "смерть". Друга частина нагадує французьке *mordre* "кусати".

12. *Nox* – заклинання, що гасить світло, викликане заклинанням *lumos*. Від латинського *nox* "ніч".

13. *Petrificus Totalus* – заклинання для тимчасової паралізації противника. Від латинського *petra* "камінь, скеля" та грецького *facio* "роблю". Слова *petrificare* і *petrificatio* – пізні, в класичній латині не зустрічаються, в новий час використовувалися в геології для позначення скам'яніння.

14. *Rictusempra* – заклинання лоскоту. Від латинського *rictus* "розкритий рот, оскал" та від *ringor* "роззявляти рота, посмішка". Друга частина – від латинського *semper* "завжди".

15. *Riddikulus* – заклинання проти Боггарта – істоти, яка лякає своїх жертв. Від латинського *rideo* "сміюся".

16. *Serpensortia* – заклинання, що викликає появу змії. Від латинського *serpens* "змія". Друга частина невідома. Можливо, від французького *sortir* "виходити", але скоріше від латинського *orior* "відбуватися, з'являтися", *ortus* "поява, виникнення".

17. *Wingardium Leviosa* – заклинання, що змушує предмети літати. Заклинання складено з англійського слова *wing* "крило" та латинського *arduus* "крутий, стрімкий, високий". Друге слово пов'язане з латинським дієсловом *levo* "полегшую, піднімаю".

Ці заклинання є найбільш вживаними на сторінках книжок Дж. Роулінг про Гаррі Поттера. Крім заклинань, латинська мова представлена в іменах героїв, назвах істот і рослин. В сучасному світі художньої літератури латина продовжує існувати і посідає не останнє місце. Латинська мова хоча і вважається мертвою, вона є мовою всіх наук, і в наш час її використовують у різних сферах.

Вишневский Д.Е., Ратомская Л.В.

Университет имени Альфреда Нобеля

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ЛАТИНСКОГО ЯЗЫКА В АЛХИМИЧЕСКОЙ НОМЕНКЛАТУРЕ

Народная латынь стала основой формирования новых национальных языков. В настоящее время даже в языках, не принадлежащих к романской группе, например, русском или английском, можно встретить большое количество слов, имеющих латинское происхождение. Латынь применяется в медицине, филологии, юриспруденции, из слов латинского происхождения составляют научные термины. Я бы хотел рассмотреть использование латинского языка в алхимии, а также различные алхимические термины на латыни, некоторые из которых стали устойчивыми выражениями.

В александрийский период развития алхимии сформировалась традиционная металлопланетная символика алхимии, в которой семи ключевым алхимическим металлам присваивались изображения и названия различных небесных светил. Таким образом, в алхимическом действии использовали серебро, которому соответствовала луна (лат. – *Luna*), ртуть – Меркурий (лат. – *Mercurius*), медь – Венера (лат. – *Venus*), золото – Солнце (лат. – *Sol*), железо – Марс (лат. – *Mars*), олово – Юпитер (лат. – *Iuppiter*) и свинец – Сатурн (*Saturnus*).